

Arachne

STADGA

FÖR INFÖRANDET OCH TILLÄMPNINGEN AV ARACHNES RISKBEDÖMNINGSVRKYTG I FÖRVALTNINGSKONTROLLER

Innehållsförteckning

1	Inledning och syfte	3
2	Allmänna principer	3
3	Fördelarna med riskbedömningsverktyget Arachne och användningen av resultaten	3
4	Kostnader och tillståndsavgifter	4
5	Olafs och Europeiska revisionsrättens åtkomst på begäran	4
6	Dataskydd	4
7	Stöd från kommissionen till de förvaltande myndigheter som använder Arachne	5
8	Kommissionens och medlemsstaternas myndigheters samråd om Arachne	6
9	En ”hög riskbeteckning” enligt Arachne – fördelar och konsekvenser för den förvaltande myndigheten.....	6
10	Godkännandeförfarande och åtkomsträttigheter.....	7
11	Överföring av uppgifter	8
12	Kvalitetssäkring av uppgifter	8
13	Hävande och återkallad åtkomst.....	8

1 INLEDNING OCH SYFTE

Arachne är ett riskbedömningsverktyg som utvecklats av Europeiska kommissionen, företrädd av generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering och generaldirektoratet för regional- och stadspolitik (nedan kallad *kommissionen*), i nära samarbete med vissa medlemsstater. Kommissionens mål är att stödja de förvaltande myndigheter som ansvarar för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade *ESI-fonderna*¹) genom att tillhandahålla riskbedömningsverktyget Arachne för att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt identifiera de projekt, avtal, leverantörer och stödmottagare som medför störst risker, vilket krävs för deras förvaltningskontroller enligt artikel 125.4 c i förordningen om gemensamma bestämmelser (förordning (EU) nr 1303/2013).

Syftet med denna stadga är att fastställa en uppsättning gemensamma principer som ska tillämpas av de förvaltande myndigheterna och kommissionen, så att de förvaltande myndigheterna, med fullständigt stöd från kommissionen, inför, tillämpar och integrerar Arachnes riskbedömningsverktyg för programperioden 2014–2020 i de förvaltningskontrollprocesser som de har utformat och beslutat mot bakgrund av programmens särskilda egenskaper och riskbedömningar.

Genom att använda Arachne förbinder sig programförvaltningsmyndigheten att följa de principer som anges i denna stadga.

2 ALLMÄNNA PRINCIPER

Den förvaltande myndigheten samtycker till att inbegripa Arachnes riskbedömningsverktyg som en av korruptionsbekämpningsåtgärderna i artikel 125.4 c i förordningen om gemensamma bestämmelser, för att på så vis stärka effektiviteten och ändamålsenligheten och förebygga oriktigheter, samt att integrera Arachnes riskbedömningsverktyg i sina förvaltningskontrollprocesser i överensstämmelse med de förfaranden som den förvaltande myndigheten har beslutat att införa. För att uppnå detta kommer kommissionen att stödja de förvaltande myndigheterna tekniskt och administrativt vid installationen, integreringen och användningen av detta it-verktyg. Kommissionen kommer även att tillhandahålla riskberäkningen.

3 FÖRDELARNA MED RISKBEDÖMNINGSVERTYGET ARACHNE OCH ANVÄNDNINGEN AV RESULTATEN

Arachne är ett toppmodernt riskbedömningsverktyg som använder den senaste tekniken för datautvinning och databeräkning. Användningen av denna avancerade teknik kommer att leda till följande fördelar:

- Bidra till att förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten vid förvaltningskontroller och därmed bidra till att optimera personalresurserna för skrivbordsgranskning och inspektioner på plats.

¹ För närvarande tillgängligt för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

- Göra det möjligt för den förvaltande myndigheten att dokumentera effektivare och mer ändamålsenliga förvaltningskontroller över tid.
- Förebygga eventuella oriktigheter och därför resultera i lägre felfrekvenser, vilket utgör ett gemensamt mål för kommissionen och de förvaltande myndigheterna.
- Införa en effektiv och proportionerlig korruptionsbekämpningsåtgärd i enlighet med artikel 125.4 c i förordningen om gemensamma bestämmelser.

Personal hos den förvaltande myndigheten och hos de respektive organ som beviljas åtkomst till Arachne kommer att använda resultaten av riskberäkningen för förvaltningskontroller och inte för personligt intresse eller andra ändamål.

4 KOSTNADER OCH TILLSTÅNDSAVGIFTER

Kommissionen förser de förvaltande myndigheterna med riskbedömningsverktyget Arachne avgiftsfritt. Om inga oförutsedda omständigheter föreligger kommer kommissionen att ge åtkomst till Arachne-verktyget och dess databaser, underhåll, utbildning och support, för hela den innevarande programperioden 2014–2020 (tills perioden avslutas).

5 OLAFS OCH EUROPEISKA REVISIONSRÄTTENS ÅTKOMST PÅ BEGÄRAN

Kommissionen kommer inte att bevilja Europeiska revisionsrätten (nedan kallad *revisionsrätten*) och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (nedan kallad *Olaf*) automatisk åtkomst till resultaten av Arachnes riskberäkningar. I vederbörligen motiverade fall kan Olaf och revisionsrätten emellertid från fall till fall begära uppgifter av kommissionen om risker som har beräknats.

En grundregel är att alla begäranden från revisionsrätten eller Olaf bör gälla ärenden där det finns misstanke om bedrägeri eller missbruk av europeisk finansiering. Kommissionen kommer att bedöma huruvida behovet av dataöverföring är berättigat och motiverat från fall till fall.

6 DATASKYDD

Den 17 maj 2013 lämnade kommissionen in den föreskrivna anmälan om behandling av personuppgifter till Europeiska datatillsynsmannen (nedan kallad *datatillsynsmannen*). Datatillsynsmannen avgav den 17 februari 2014 (referens 2013-0340) ett positivt yttrande om att Arachne uppfyller bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001, och utförde den 30 juni och den 1 juli 2016 en inspektion i kommissionens lokaler för att kontrollera att datatillsynsmannens rekommendationer hade följts upp samt för att säkerställa att de efterlevs. Rekommendationerna i den rapport som utfärdades den 24 november 2016 (referens 2016-0441) har genomförts för att skapa fullständig överensstämmelse med förordning (EG) nr 45/2001, inklusive följande frågor:

- Behandling av särskilda kategorier av uppgifter i den mening som avses i artikel 10 i förordning (EG) nr 45/2001 samt garantier som har införts för att säkerställa nödvändighet, proportionalitet och uppgiftskvalitet i detta hänseende.
- "Feedbacksystemets" funktioner, som gör det möjligt för Arachne-användare att rapportera fel eller inkonsekvenser.

- Åtgärder som vidtagits för att garantera en hög nivå av uppgiftskvalitet beträffande information som härrör från externa mediekällor.
- Praktiskt genomförande av tidsfrister för bevarande av uppgifter.
- Utövande av de registrerades rättigheter.
- Allmänna aspekter av hantering av informationssäkerhet för personuppgifter i Arachne (artikel 22 i förordning (EG) nr 45/2001).

Riskbedömningsverktyget Arachne bygger på interna och externa uppgifter. De interna uppgifterna (projekt, stödmottagare, avtal, entreprenörer och utgifter) hämtar de förvaltande myndigheterna från sina lokala datasystem och sedan laddas de upp på en särskild server på kommissionen.

De externa uppgifterna tillhandahålls av två externa tjänsteleverantörer som arbetar på kommissionens uppdrag. Den första databasen innehåller ekonomiska uppgifter samt uppgifter om aktieägare, dotterbolag och officiella företrädare för över 200 miljoner företag. Den andra databasen består av en förteckning över personer som är i politiskt utsatt ställning, eller som är föremål för sanktioner eller verkställighetsåtgärder, eller som omnämns i negativa sammanhang i medierna. Alla dessa uppgifter offentliggörs och är tillgängliga för allmänheten. De sistnämnda uppgifterna, dvs. de externa uppgifterna, omfattas av artikel 10.5 i förordning (EG) nr 45/2001. Dessa uppgifter ska behandlas uteslutande i syfte att identifiera risker för bedrägerier och oriktigheter avseende stödmottagare, entreprenörer, avtal och projekt, både under projektets godkännande- och genomförandefas.

De som använder riskbedömningsverktyget Arachne måste använda återkopplingsfunktionen för att begära en korrigerig av en ogiltig matchning mellan interna och externa uppgifter.

De interna uppgifterna och resultaten av de beräknade riskerna kommer att lagras i enlighet med bestämmelserna i förordningarna om genomförandet av de europeiska struktur- och investeringsfonderna, dvs. tre år efter slutbetalningen för programperioden 2007–2013, och tre år efter det år då årsräkenskaperna för ett operativt program har godkänts av kommissionen för programperioden 2014–2020.

När de förvaltande myndigheterna använder sig av Arachne-programvaran måste de uppfylla nationella och europeiska bestämmelser om skydd av personuppgifter. Av denna anledning måste de förvaltande myndigheterna informera stödmottagarna om att uppgifterna om dem som finns i de externa databaserna kommer att behandlas för att identifiera riskindikatorer. Stödmottagarna måste informeras om detta, helst genom att ta med bestämmelser om skydd av personuppgifter i ansökningshandlingarna för bidrag eller avtal. Kommissionen har inrättat en särskild webbplats² där förfarandet och syftet med analysen av uppgifter förklaras. De förvaltande myndigheterna ska ha en länk till denna webbplats på sina egna webbplatser. Resultaten av riskberäkningar är interna uppgifter som används för förvaltningskontroller. De omfattas därför av villkoren för skydd av personuppgifter och får inte offentliggöras (**varken av kommissionen eller av de förvaltande myndigheterna**).

7 STÖD FRÅN KOMMISSIONEN TILL DE FÖRVALTANDE MYNDIGHETER SOM ANVÄNDER ARACHNE

Kommissionen kommer att ge det stöd som behövs för att de förvaltande myndigheterna ska kunna arbeta med riskbedömningsverktyget Arachne på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Stödet kommer att omfatta följande aspekter:

² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&intPageId=3587&langId=sv>

- Tekniskt stöd för den första installationen av riskbedömningsverktyget Arachne.
 - Tekniskt stöd för att göra det möjligt för de förvaltande myndigheterna att skicka uppgifter i XML-format, vilket krävs för utbyte av uppgifter inom ramen för Arachne.
 - Grundutbildning för de huvudsakliga användarna utifrån principen "utbilda utbildarna", för att möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig användning av Arachne.
 - Utbildning efter större uppdateringar av Arachnes riskbedömningsverktyg.
 - Rådgivning för att integrera riskbedömningsverktyget Arachne i det dagliga förfarandet för förvaltningskontroll.
-
- Fortlöpande stöd för att underlätta en effektiv användning med tillgängliga resurser när så är möjligt.
 - Underlättande av utbyte av erfarenheter och god praxis mellan de förvaltande myndigheter som använder Arachne.

8 KOMMISSIONENS OCH MEDLEMSSTATERNAS MYNDIGHETERS SAMRÅD OM ARACHNE

Kommissionens revisorer har tillgång till resultaten av de riskberäkningar som görs i Arachne, och till företagens databaser. Kommissionens revisorer får undersöka de risker som identifierats efter det att projekt har valts ut för revision, under den förberedande fasen för en revision. Arachne kan dock inte användas till att göra ett urval av projekt som kommissionen ska välja, eftersom resultatet, som potentiellt påverkas av samma risker, inte kan anses vara representativt för den aktuella delen av programmet.

Kommissionen får systematiskt revidera nyckelkrav 7 – ändamålsenliga förfaranden mot bedrägeri och en övergripande analys.³ I detta sammanhang kommer kommissionen att se över resultaten av riskbedömningen i Arachne och huruvida de förvaltande myndigheterna eller de förmedlande organen har använt sig av dessa på ett effektivt sätt.

Kommissionen bekräftar att det är medlemsstaternas myndigheter som har ansvar för att fastställa stickprov eller populationer av projekt som ska undersökas närmare, baserat på de riskindikatorer och riskgraderingar som har beräknats med Arachne-verktyget. Medlemsstaterna rekommenderas dock starkt att direkt fastställa sina strategier för riskgraderingsanalys som de ska använda för att identifiera projekt som väljs ut för undersökning. Kommissionen bekräftar även att yrkesmässiga bedömningar och resursbegränsningar måste beaktas vid fastställandet av urvalet av projekt som ska kontrolleras. För att medlemsstaternas myndigheter ska kunna visa vilka åtgärder som har vidtagits i samband med individuella undersökta ärenden bör de övervaka åtgärder, korrigeringar eller avvisande av ärenden. För den sistnämnda kategorin bör medlemsstaternas myndigheter ange sitt beslut att inte kontrollera "projekt med hög riskgradering" genom att använda Arachnes ärendehanteringssystem.

9 EN "HÖG RISKBETECKNING" ENLIGT ARACHNE – FÖRDELAR OCH KONSEKVENSER FÖR DEN FÖRVALTANDE MYNDIGHETEN

Riskbedömningsverktyget Arachne varnar de förvaltande myndigheterna genom att identifiera de mest riskfyllda projekten, avtalen, entreprenörerna och stödmottagarna. På detta sätt kan de förvaltande myndigheterna använda sin administrativa kapacitet för kontroller.

³ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_common_mcs_assessment_sv.pdf

Om den förvaltande myndigheten på grundval av resultaten av riskbedömningen och efterföljande riskkontroller konstaterar att utgifterna kan påverkas av oriktigheter tillämpar den förvaltande myndigheten alla nödvändiga och vederbörliga förfaranden innan den attesterande myndigheten deklarerar utgifterna till kommissionen. Den förvaltande myndigheten gör detta för att förebygga, upptäcka och korrigera oriktigheter eller bedrägeri, och för att inge nödvändiga anmälningar till Olaf via IMS-databasen i förvaltnings- och kontrollsystemen, och i enlighet med gällande regler.

Om återkommande risker identifieras i den förvaltande myndighetens analys bör förvaltnings- och kontrollsystemen stärkas för att förebygga att risken kvarstår i framtiden. Den förvaltande myndigheten bör därefter identifiera de projekt eller insatser som berörs av sådana återkommande risker och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de underliggande transaktionerna är lagliga, korrekta och stödberättigade.

10 GODKÄNNANDEFÖRFARANDE OCH ÅTKOMSTRÄTTIGHETER

Det är de förvaltande myndigheternas ansvar att införa effektiva och proportionella bestämmelser om bedrägeribekämpning enligt artikel 125.4 c i förordningen om gemensamma bestämmelser. Kommissionen beviljar administrativa rättigheter till särskilda Arachne-administratörer på grundval av officiella instruktioner från den förvaltande myndigheten. De lokala administratörerna har rätt att bevilja åtkomst till de operativa program som de förvaltar till lokala användare från förvaltande myndigheter, attesterande myndigheter, revisionsmyndigheter och förmedlande organ.

De lokala Arachne-administratörerna ska utföra följande uppgifter:

- Identifiera de användare som begär åtkomst. Säkerställa att de är en del av förvaltnings- och kontrollsystemet för ett eller flera enskilda operativa program.
- Skapa användarkonton i Arachnes förvaltningsdatabas för användare och bevilja åtkomst med rätt användarrättigheter till de operativa program som användarna har begärt åtkomst till.
- Informera användarna om att de är skyldiga att bevara systemets säkerhet.
- Säkerställa att uppgifterna som används för att identifiera användare hålls uppdaterade: Begära att åtkomsträttigheterna återkallas när dessa inte längre behövs eller kan begrundas (de ska regelbundet se över användarkonton, begära att åtkomsträttigheterna återkallas för personer som till exempel har lämnat ifrågavarande institution eller som inte längre utför arbetsuppgifter som rättfärdigar deras åtkomsträttigheter osv.).
- Agera omedelbart när misstänkta händelser som kan skada systemets säkerhet inträffar.

Nedan följer exempel på misstänkta händelser (förteckningen är icke uttömmande):

- En okänd person eller organisation begär åtkomst.
- En person som inte längre har rätt att använda systemet har fortsatt åtkomst.
- En person använder en annan persons åtkomsträttigheter.

Kommissionen har överblick över alla som har ett Arachne-användarkonto och kommer att kontakta de förvaltande myndigheterna en gång om året för att inhämta en förteckning över alla användare som i Arachne har åtkomst till ESI-fondernas operativa program. De förvaltande myndigheterna och/eller de lokala administratörerna ansvarar för att godkänna denna förteckning eller ändra åtkomsträttigheterna i enlighet med de förfaranden som har fastställts.

På kommissionens begäran åtar sig den förvaltande myndigheten att informera kommissionen om vilka användare som den har beviljat åtkomst till (personens fullständiga namn och namnet på organet eller institutionen där personen arbetar).

11 ÖVERFÖRING AV UPPGIFTER

De förvaltande myndigheterna överför regelbundet (minst var tredje månad) uppgifterna om de operativa program som omfattas av Arachne och som förtecknas i bilaga III till kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014 i XML-format.

Förutom uppgifterna som ingår i bilaga III till kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014 kan de förvaltande myndigheterna på frivillig basis utöka antalet uppgiftsområden för vilka uppgifter lämnas som ska laddas upp i Arachne.

Om den förvaltande myndigheten inte laddar upp uppgifterna regelbundet kan kommissionen besluta att återkalla åtkomsten till Arachne.

12 KVALITETSSÄKRING AV UPPGIFTER

Tjänsteleverantörerna ansvarar för och garanterar kvaliteten och tillförlitligheten hos de externa uppgifter som behandlas i riskberäkningen, medan de förvaltande myndigheterna garanterar kvaliteten och kvantiteten på de interna uppgifterna. Ju fler interna uppgifter som den förvaltande myndigheten tillhandahåller, desto mer exakt blir resultatet av den riskberäkning som görs i riskbedömningsverktyget Arachne.

13 HÄVANDE OCH ÅTERKALLAD ÅTKOMST

Varje part får besluta att ensidigt häva denna stadga. Om de ovannämnda riktlinjerna inte respekteras av den förvaltande myndigheten kommer kommissionen att kontakta den berörda förvaltande myndigheten för att diskutera och utvärdera en fortsatt användning av verktyget. I extrema fall förbehåller sig kommissionen rätten att återkalla den berörda förvaltande myndighetens åtkomst till Arachne. Om den förvaltande myndigheten beslutar sig för att sluta använda Arachne kommer kommissionen, på den förvaltande myndighetens begäran, att från Arachne-databasen radera alla projekt- och avtalsrelaterade uppgifter som skickats av den förvaltande myndigheten angående det berörda operativa programmet.